

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorvm
Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvnvs Rectè
Obeundum**

**Polanco, Juan-Alphonso de
[Köln], 1617**

De ijs quæ ad iuuandos eos pertinent, qui aßistunt morienti. Capvt XX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

aliqua ex his, & eorum expositionem, bene quidem: si non posset, utiliter tamen ab prædictis sacerdotibus, vel alijs pijs hominibus, licet non audiret ipse, nec sciret, huiusmodi orationes fierent: & interim etiam dum aliquis agonizanti loquitur, possent alij talia subsidia, orando seorsum, vel simul, ei præstare: in & pueri vicini, vt orent, pro talibus, optandum esset, dicendo Credo, Pater noster, Ave Maria, Salve regina, Litaniæ, & alia.

De ijs quæ ad iuuandos eos pertinet, qui assistunt morienti.

C A P V T X X .

Rationē
habeat
assisten-
QVI morientem alijs præsentibus juuat, quamvis præcipua inten-
tione ad infirmi auxilium feratur,
suum dū rationem tamen suo loco & tempore
loquitur liorum audientium habere poterit, &
infirmo, debebit: vt ex his, quæ infirmo dicuntur,
vel si quid aliud propter eos addatur, æ-
dificationem accipient.

Digres-
signes,
Aliquæ etiam digressiones fieri pos-
sunt (& interim cōquiescat aliquantulū
infirmus) ad hoc ipsum, vt scilicet præ-
sentes iugentur, sive omnibus simul,

sive

Eos

sive huic & i-

Cùm aut

vel omnino

uatus est, m-

quæ ad assist-

go dici eis pe-

vt paulò ante

Missas offer-

uo vel defun-

charitatis au-

pro ut disfore-

rum confide-

tem se non

horretur vt e-

vel alias Ora-

wacent, quin

expedit fort-

io sed alibi

nas, vel Misericor-

idianam, An-

cienti, & p-

Quædam

ædificatione

quæ de infirmi-

ci possunt, v-

Quæm bo-

innocens vita-

vus sacramen-

aliquam gen-

sive huic & illi loquatur seorsum.

Cum autem ægrotus vel jam obiit, Tempus vel omnino judicij, aut sensuum vni pri. commo- uatus est, magis adhuc locum habent, dissimil quæ ad assistentes dicuntur, quædam ex ad iuuando dico eis possunt ad infirmi utilitatem, dos assi- ut paulo ante diximus: scilicet & orari, & stentes. Missas offerri, & eleemosynas pro eo vi- que di- uo vel defuncto fieri, vel alia pietatis, & cantur charitatis aut penitentie opera current, eis in in- prout disoretio, circumstantijs persona- firmi au- rum consideratis, dictabit. Et si præsen- xilium. tem se non fore putat in hora mortis, hortetur vt eo tempore dicant Litanias vel alias Orationes, nec ipsi filij, & vxor wacent, quin potius ipsi orent, licet non expedit forte, vt sint præsentes moritu- ro sed alibi id faciant, dicentes Coro- nas, vel Miserere, vel inuocantes Beata- virginem, Angelos, & Sanctos, vt adsint Quæ di- cianti, & pro eo intercedant.

Quædam vero ad ipsorum assistentiū ad ipsa- edificationem, sumpta occasione ex eis, rham an- quæ de infirmo vel mortuo sunt visa, di- ci possunt, vt;

Quam bona sit præparatio ad morte Vsus fre- innocentia: quam profit etiam frequens quens vsus sacramentorum, & per confessionem Sacra- aliquam generalem & diligentem, sic mentio- suam rham.

purgasse conscientiam & pacasse, ut nūl-
lum in articulo mortis negocium, pcc-
atorum confessio; aut obligatio ad re-
stitutionem facessant.

Mortis memoria. Quod sāpe in sanitate, mortis memo-
ria habenda sit & sic vita instituenda, vt
in articulo mortis institutam vellemus.

*Tempus quam precio-
sum.* Quām preciosum sit tempus, quod ad
salutem nostram operandam dat nobis
Dominus, scilicet vt sunt nūndinæ mer-
catori, vt aurifodina detecta, vel thesa-
rus non clausus diuitias sitienti, vt sere-
num tempus & prosper ventus nauigan-
ti, vt tempus messis agricolæ, qui si præ-
terire sinant præsentem occasionē, nūn-
quam eam fortassis similem sunt habitu-
ti: cum vel una hora esset morienti ma-
gnopere experenda, in qua integris sen-
tibus, & judicio, posset per poenitentiam
& bona opera se disponere ad beatitudi-
nem, & eius defectu posset aliquis in si-
ternam damnationē incidere, ergo dūm
tempus habemus, operemur bonū ad o-
mnes, maximē autē ad domesticos fidei.

*Tempo-
rūlūm
rerūm
vanitas.* Quanta sit vanitas rerum temporaliū
cūm dignitates, honores, diuitiae, volu-
ptates & omnia, quæ hic magni fieri so-
lent, relinquuntur: ipsum corpus in pul-
verem redigatur, ad cuius commodita-

Eos

rem tam mu-
nde ac perp-

Quantu-

quantus acti-
vitam æterni
entes comite-
psis: Audi
mihi, scribe,
no moriuntu-
spiritus, vt re-
opera enim
vtique ad glo-
tem operanturDiligente
insistamus, v-
autem facie-
pore enim su-Cūm mor-
tam incerta,
nos dispones
et mori: nec
tam pollicer-
dationem vi-
re, incerti a-
curi simus.Quod op-
tis, non adh-
bus vel perse-

Eos qvi MORIVNTVR. 171

tem tam multa, & tam solicite fiunt, per-
inde ac perpetuò esset hic viuendum.

Quantum sit momentum virtutis, *Virtus*
quantus actionum bonarum fructus: cū *quantus*
vitam æternam promereantur, & mori- *fructus.*
entes comitentur, juxta illud Apocaly- *Ap. 14.*
pis: Audiui vocem de cælo dicentem
mihi, scribe, beati mortui, qui in Domi-
no moriuntur: amodo enim jam dicit
spiritus, ut requiescant à laboribus suis:
opera enim illorum sequuntur illos, &
vtique ad gloriam perpetuam & felici-
tem operantium sequuntur.

Diligenter ergo eis dum possumus,
insistamus, ut hortatur Apostolus. Bonū *Gal. 6.*
autem facientes, non deficiamus, tem-
pore enim suo metemus non deficientes.

Cū mors sit tam certa, & eius hora *Hora*
tam incerta, quod quotidie sic debemus *moris*
nos disponere, ut securè possimus eodem *incerte-*
mori: nec debemus nobis longam vi-
tam polliceri, nec in aliud tempus emen-
dationem vitæ & bonas actiones rejice-
re, incerti an hunc diem integrum vi-
tari simus.

Quod optandum sit, ut in horamor- *Liber-*
tis, non adhæreat affectus humanus re- *tas cor-*
bus vel personis terrenis, sed cor totum *dis.*

liberum

*en sani- liberum & expeditum, ad cœlestia des-
tate est deranda, & summū bonum vnicè aman-
curan- dum se conuertat: & quām felices sint
da. qui sic se habent, vel ex ipso statu, vel sal-
tem ex præparatione ante id ultimum
tempus facta. vnde curare debemus, dum
viuimus sani, vt id ita fiat.*

*Testa- Quod ad testamentum attinet, quām
mentum conueniat, vt dum quis valet sensibus,
mature & judicie, id faciat: ne vel carendo vsu in-
facien- tegro judicij, deliramentum faciat pro
dum. testamento, vel consanguineis, aut alijs
circa mortem vrgentibus, vel forte im-
pedientibus eius voluntatem (quod tam
men esse graue peccatum declaretur)
non qua dehortatione fiat, nec, vt par es-
set, animæ testantis, per opera, vel legata
pia consulatur. ideo expedire etiam, vt
dum quis valet, vel antequam morbus
ingrauescat, ea exequatur ipse (si potest)
qua in testamento legare alijs decreu-
t vel saltem mature per testamentum, vel
codicillum leget: ne procrastinando, ad
cum statum redigatur, vt non possit iam,
q[uod] ipius animæ magnopere conueniebat,
præstare. Et alia huiusmodi, habita ra-
tione personarū, oportunè dici circun-
stantibus, vel in communi, vel seorsum
agendo cum q[ui]ribusdam, possunt.*

F I N I S.

Collegij sit b[ea]tissima Mater.

— 162 —

